

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posredniki številke 10 v.

Reklamacije so poštnine proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inzerati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin-
večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

72. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 18. junija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Impertinenca črne bande.

Kadar jim kaže, se delajo pri "Slovincu" večje
tepce nego so. Mi nismo nikdar dvomili, da zna-
je klerikalni kolovodje prav zdravo misliti. Brez tega
se jim ne bi bilo nikdar posrečilo, zgrabiti s svojimi
ostrimi kremplji vso moč v slovenskem narodu,
zlasti na Kranjskem, tako da sedaj nekaj časa lahko
uganjajo, kar hočejo. Hinavcem in renegatom lahko
dajejo najmašnejše sinekure; svoje nasprotnike
lahko preganjajo in gospodarsko uničujejo. Dosegli
so, da razpolagajo z deželnim denarjem po svoji
volji in kdor ima količjak zdrave oči, lahko vidi,
kako razpolagajo. Za vsako priliko je na dnevnem
redu vprašanje: Ali si klerikalec, ali nisi? Španska
inkvizicija je mrtva. Ampak vohunstvo imajo slo-
venski črnubi ravnotako imenitno organizirano,
kakor so ga imeli španski inkvizitorji. Pa tudi sra-
mežljivi niso. Nič se ne ukvarjajo s frazami ne-
pristranosti, objektivnosti, enaki pravici za vse. Tako
je govoril le Šuklje, ko je bil še novinec med njimi
in je mislil, da so take fraze potreben rekvizit de-
želnega glavarja.

Dr. Lampe n. pr. je že drugačen "kerlec". On
gre na shod pa pove učiteljem kar v brk; Nobe-
nega vinarja ne, dokler ne boste naši hlapci! Tako
se govori. Kaj bi moraliziral, ko vsakdo vidi, kam
pes taco moli? — Pride kdo prosit gospoda de-
želnega odbornika, ne milosti, le koščka pravice.
Drugod bi začel gospod deželni odbornik po dol-
gih ovinkih: Kako pa je s to zadevo? Kako se je
začela? Kakšna pa je Vaša kvalifikacija?... Na
Kranjskem se opušta tako tiholazenje pa se vpraša
kar naravnost: Ali ste pri naši organizaciji?...
To je vprašanje vseh vprašanj.

Snujejo se nove službe, da dobe klerikalni pri-
stasi mesta. Ustanavljajo se novi zavodi na javne
troške, da pridejo klerikalci lahko do korita.

Pravijo, da so slabi časi, da ni zasluzka, da
se poleg vsakovrstnih študij vendar lahko strada.
Vraga — nič ni res. Na Slovenskem so izvrstni
časi, le porabiti jih je treba. Prodaj tisto reč, ki
jo imenuješ prepričanje, pojdi brez nje h klerikal-
cem, pa boš spoznal dobre čase. Seveda, dokler ni
preveč takih kupčevalcev. Kadar bodo vsa mesta
ob koritu zastavljena, bo tudi renegatstvo brez-
plodno. Zdaj se ni, zdaj se izplačuje. Zato so kleri-
kalci lahko ošabni in predrzni.

Tako je. To so dosegli.

In zdaj? — In zdaj se delajo tepce. Klerika-
lizma sploh ni. Vse je samo katoličanstvo, katoli-
čanstvo pa napada hudobna rdeča banda, ki trga
ljudstvu vero iz srca in mu jemlje boga. Strašno!
Lopar sem, golido sem, pa po rdeči bandi!...

Ti ljubi sveti Alojzij, kaj nas imate res za
tako nedolžne, da ne vidimo vaše — recimo —
prebrisanosti? Saj niste tako grozovito neumni, ne,
da bi ne poznali razlike med katoličanstvom in kle-
rikalizmom. Ampak včasih je koristno, delati se tepca
in kadar spišete tako avšast članek, kakršen je tisti,
ki smo ga v sredo brali v "Slovincu", tedaj vi-
dimo, da je vsa vaša navidezna neumnost le plod
vasih jezuitskih računov.

Ce ni klerikalizma, tedaj tudi ne more biti
protiklerikalizma. Ce je vse le katoličanstvo, tedaj
se lahko pravi vsemu, kar ne trobi v vaš rog,
protikatoliško, kaj ne? Ampak tako lahko pridigate
svojim ovčicam, ki jih strizete, bodisi s klerikalnimi
ali pa s katoliškimi škarnjami. Sami seveda ne de-
late razlike med katolicizmom in klerikalizmom,
zato pa drugi vendar lahko dobro vidijo razliko.
Dr. Šušteršič je na zadnjem katoliškem shodu tudi
trdil, da nočete nič drugega kakor svobodno ča-
stiti devico Marijo, pa vendar ni miroval, dokler
niste dobili deželnega zbora in odbora v roke. Mi-
slili smo, da ste tam gospodarji kot klerikalci; vi
pa pravite: Ne, kot katoličani! Torej je podražanje
piva katoliška zadeva? In milionsko posojilo kato-
liška stvar? In boj proti zajcu katoliški boj?

Svobodno vam, delati se neumne; ni pa treba,
da bi smatrali tudi nas za osle. Da socialna demo-
kracija, stranka, ni protikatoliška, je tako resnično
kakor dejstvo, da se zemlja suče okrog solnca,
kakor se je sukala že tedaj, ko po cerkvenih po-
stavah tega nikakor ne bi bila smela delati. Toda
če ni protikatoliška, s tem še ni rečeno, da je ka-
toliška. Socialni demokrat je lahko katoličan;
seveda mora katoličan, ki hoče biti socialni demo-
krat, priznavati socialno-demokratski program. Am-
pak socialni demokrat je tudi lahko protestant, šantoist,
ateist, panteist ali kar ga je volja, le da zato stranka
ne postane protestantovska, šantoinstna, ateistna,
panteistna.

Ali vam gre to v glavo, gospodje Slovencevci,
ali ne? Seveda vam gre, ampak povedati ne smete,
da imate še toliko razuma, ker bi sicer vsa vaša
sofitika padla v vodo.

Ce je katoličanstvo, kakor nam pripovedujete,
vera v Boga, v Sina božjega in svetega Duha, iz-
polnjenje prerokov, vera v Cerkev, milost, zakra-
mente — dobro! Nimamo nič zoper tako katoli-
čanstvo. Nekdaj je vaš dr. Krek dejal, da je v S.
L. 3. prostora za vsakega marksista. Z večjo pravico
pravimo mi, da je v socialni demokraciji prostora
za vsakega takega katoličana. Ni pa v njej prostora
za klerikalca, to se pravi za človeka, ki hoče cer-
kvene privilegije, cerkveno nadvlado neomejeno
gospodstvo duhovništva, duševno silovanje, zlorabo
vere v posvetne, materialne namene, preganjanje
in zatiranje drugače mislečih, oviranje razvoja in
napredka, utajevanje znanstvenih resnic i. t. d.

Vedno smo stali na stališču, da je katoličan-
stvo vera. Tej veri smo vedno priznavali enake
pravice kakor vsem drugim. Ampak vam to ni do-
volj. Vi hočete vso pravico zase, za druge pa nič.
Vi, gospodje, drugi pa hlapci. Vam polno skledo,
drugim raztrgano malho. Vam nebesa na tem,
drugim pa na onem svetu.

Tako pa se ne gremo, gospodje od črne bande!
In če deklamirate, da smo vam s svojim "prizna-

PODLISTEK.

Delavska budnica.

Na noge zdaj, sinovi dela!
Oj, že je čas.
Slovo predolga noč je vzela.
dan kliče nas.
Po nebu je zarja razlita,
vsa v ognju nebeška je plan,
ko da je zastava razvita,
ki nosi junakov jo dlan.
Zdramite se, bratje, vstanite!
Vse trume trpinov zberite,
preštejte vse vrste, pregledajte ves roj,
ker čas je prišel in začel se bo boj.

Čuj, škrlanček se je zbudil,
v mlado jutro žvrgoli:
Ljubi dan se ni zamudil,
mojo nljivo že zlati;
solnce mehki zrak ogreva.
da se mi srce topi
in od sreče zdaj prepeva
svoje pesmi brez skrbi.
In zdramile so se cvetke male,
modre, bele, rdeče,
vse sladko duhteče
solncu so dišeč pozdrav poslale:

Tebi, solnce smo vzcvetele v slavo;
ker si nam sijalo,
ognja nam dajalo,
smo posule z lišpom vso planjavo.

V temnem gozdu pa je zašumelo:
Tukaj so doma skrivnosti raja,
tu opravlja večnost svoje delo
in se venomer starost pomlaja.
Šumi listje! Poj, potoček mali!
Veter pravi svoje bajke, pravi
o junakih, ki nam bodo vstali,
da se dvigne svet v nebeški slavi!

Pa je v mestu votlo zatulilo:
Ura bije! Oj, ljudje na delo!
Stroj ropoče, kotel greje silo,
kladivo je že glasno zapelo.
Nosi, dvigaj, reži, vrti, suči!
Polna čudežev je tvoja dlan.
Sikaj, plamen! Par razgreti, buči!
Moč kroti ti delavec — titan.

Solnce sije, rožice cveto,
gozd šepče, ptičice pojo,
veter veje, potok žubori,
ves se svet življenja veseli.
kje so tvoje rože, pesmi tvoje?
kdaj plodove ti požanješ svoje?
kdaj vzcvete življenja tebi cvet?
kdaj odpre se tebi solnčni svet?

Čuj! Prišel, prišel je sveti čas.
Jasno se razlega bratov glas:

Na noge, zdaj, sinovi dela!
Iz ječe stare vsi na dan!
Svoboda nam bo slavo pela,
ko pojdemo na bojno plan,
na bojno plan za sveto pravo,
ki nam ga brani zlat malik.
Svoboda nam ovenča glavo,
ko pade sužnosti pomnik.

Na noge, bratje, urno zdaj!
Naj sika stare teme zmaj,
nasilje besno naj rohni —
strahu v junaških prsni ni.
Obljubljen svet je delu od davnine,
izpolni naj se proročanstvo zdaj.
Sinovi vsi smo matere edine,
naj vsem odpre se zemlje cvetni raj.
Na noge, oj, sinovi dela!
Sovražnika obhaja strah,
a nam je žile kri napela,
veriga stara pada v prah.
Naprej, naprej, sinovi dela!
glej, brez števila naš je roj,
brezmočna že je gromska strela.
Naprej! Za slavo dela v boj!

njem» ustregli, nas zato nič ni strah. Čudno, da se vam to zdi »priznanje«. Kaj ste že popolnoma pozabili, da smo vam vse to in še nekoliko več povedali ob komediji, kateri ste dali ime »katoliški shed«? Zdi se vam, da je premalo boja? Nam skoro tudi. Torej le naprej! Mi se veselimo živahnosti, vi pa, kakor vam drago!

Državni zbor.

V sredo se je v poslanski zbornici nadaljevala proračunska razprava. Da je bil dispozicijski fond sprejet, smo že poročali. Potem se je razpravljalo o poglavjih

notranje zadeve, nauk, pravonodje, deželna bramba.

Prvi je govoril soc. dem.

poslanec Löw,

ki je zlasti kritiziral uradovanje okrajnega glavarja Jordana v Karlovih varih in njegovo pristransko ravnanje v gospodarskih bojih med delavci in delodajalci.

Nadalje je od socialnih demokratov govoril

poslanec Winaraky.

Opisaval je, kako vlada protežira krščansko-socialne mladinske organizacije, katere celo subvencionira. Dunajska deska zavetišča imajo glavni namen, zbrati mladostne delavce in vajence v interesu tovarnarjev, mojstrov in podjetnikov. Vlada naj poroča, katera mladinska zavetišča subvencionira, da more državni zbor s svojo kontrolo preprečiti razsipavanje davčnega denarja za politične namene. Pristop k svobodni mladinski organizaciji se pa prepoveduje učencem nadaljevalnih šol, kar je popolnoma protizakonito. Taki učenci so dobili same slabe redove v šoli; ravnatelji so jih klicali k sebi in se jim dejali, da takoj lahko dobé dober red, če zapuste organizacijo.

Socialni demokrat

poslanec Schlossnikol

je opisoval življenjske in plačilne razmere tkalcev na severnem Moravskem. (Kdo opisuje v državnem zboru razmere slovenskih delavcev?)

Interpelacijo je vložil sodrug Wutschel radi razpusta nekaterih podružnic Svobodne Misi na Češkem, sodrug Löw pa, zakaj se zatajuje razlog smrti vojaka Reinla v Sarajevu.

Socialisti za narodne manjšine.

Poslanec dr. Adler in sodrugi so včeraj v državnem zboru vložili predlog, kako naj država podpira šole narodnih manjšin. Važni predlog ima sledečo vsebino:

Vlada se pozivlje, da nemudoma predloži državnemu zboru zakonski načrt, ki ima izvesti sledeča načela:

I. Do končne zakonite ureditve narodnih manjšinskih šol, njih ustanovitve, organizacije in učenega načrta ter nadzorstva in pokritja stroškov, dovoljuje vlada vsako leto tri milijone kron za sledeče svrhe:

1. Za podporo takih občin, ki jih zakonito ustanavljanje in vzdrževanje manjšinskih šol obremenjuje.

2. Za podporo društev, ki imajo po svojih pravih nalogah, ustanavljati manjšinske šole izključno za člane svojega naroda.

Ta znesek gre v proračun učenega ministrstva.

II. Svota se razdeli na vseh osem narodov države po številu prebivalcev vsakega naroda. Te razmerje dožene centralna statistična komisija po vsakem ljudskem štetju in ga razglasi naučno ministrstvo.

III. Zastopniki vsakega naroda v državnem zboru sklepajo o porabi deleža, ki gre njihovemu narodu. Narodni odseki državnega zbora, ki se ustanove v ta namen, imajo storiti svoj sklep pred začetkom vsakega proračunskega leta in naznaniti naučnemu ministrstvu. Minister ima izvršiti te sklepe, če se vjemajo z zakonitimi določbami.

IV. Za izvršitev tega zakona se razdeli zbornica v osem oddelkov in sicer v nemški, češki, poljski, rusinski, slovenski, srbohrvaški in rumunski. Predsednik zbornice ima vsakega poslanca uvrstiti v oddelke njegovega naroda. Če nastane dvom, ali če poslanec ne pripada nobenemu omenjenih narodov, se ima uvrstiti v tisti narod, kateremu pripada večina v njegovem volilnem okraju, drugi poslanci v narodno mešanih galiskih okrajih pa v tisti narod, kateremu pripada manjina v njihovih okrajih.

Atentat v Sarajevu.

V zadnji številki smo javili, da je v Sarajevu pri otvoritvi sabera nekdo streljal na deželnega glavarja generala Varešanina. Prve uradne vesti so pripovedovale, da se napadalec imenuje Bogdan Karajić in da je bil pristata socialno-demokratske stranke. Take so navadno bosenske uradne vesti. Mi smo takoj dvomili, da bi bila stvar taka, pa smo zato povedali, da prihaja vest iz uradnih virov. Sedaj se je dognalo, da je bil naš dvom popolnoma upravičen. Napadalec se ne imenuje Karajić, ampak Cerajić, sin revnih staršev, ki žive s tremi otroci v Nevesinju. Studiral je gimnazijo v Mostaru, vseučilišče pa je pohajal v Zagrebu. V Sarajevu je bil od 22. maja.

Da bi bil socialni demokrat, se ne trdi več. Pač pa je korespondenčni urad javljal, da ima sodeč po papirjih, ki so se našli pri njem, zveze z anarhisti. Menda je pa tudi ta boss, kajti poznejše vesti so javljale še sledeče:

O razlogih atentata se razširjajo najraznovrstnejše govorice, za katere pa ni nobenih podatkov, ki bi se dali prijeti. Komaj je verjetno, da bi šlo za političen atentat. Osebe, ki poznajo napadalca, ga opisujejo kot mirnega, redno živečega človeka, ki pa je bil zelo potrpet radi slabih gospodarskih razmer in je tudi večkrat govoril o samomoru.

Nekatere vesti pravijo, da je storil atentat iz maščevanja, ker se mu je odklonila neka prošnja.

General Varešanin pravi, da so mu živigale krogle tik okrog glave. Da se je napadalec s šestim strelom sam ubil, sme že poročati. Ustrelil se je v usta.

Politični odsevi.

* **Bienertova vlada** je v torek imela srečo. Glasovalo se je po končani generalni debati o prehodu na razpravo o posameznih točkah proračuna. Za predlog je glasovalo 214, proti pa 189 poslancev. V zbornici je manjkalo 34 poslancev Slovanske Enote. Če bi bili vsi namestu, bi bila opozicija lahko dobila 223 glasov, torej zadostno večino. Umevno je, da ne morejo biti pri vsakem glasovanju navzoči vsi poslanci. Ampak če manjka kar 25 Čehov, tedaj je ta malomarnost že nedopustna, kajti vsi gotovo niso bili zaprečeni.

* O **narodnem vprašanju** je Bienert v drž. zboru dejal, da bi vlada rada videla, če bi se enotno rešilo za vso državo, vendar je pa »prepričana«, da se mora z reševanjem začeti tam, kjer so tla najbolj pripravljena, torej na Češkem. — Sicer za sedaj tudi iz te moke še ne bo kruha. Ampak za vsak slučaj si je treba zapomniti, kakšno je Bienertovo mnenje. Najprej naj se reši narodno vprašanje na Češkem, da dobe Nemci tam narodno avtonomijo. Kadar jo bodo imeli, bodo pa Slovencem, ki jo zahtevajo tudi na Štajerskem in Koroškem lahko osle pokazali. Bogvedaj, da bi bil Bienert pristranski!

* **Zaradi italijanske univorse** je Sušteršič predlagal v »Slovenskem klubu«, naj se povabi Hribarjeva »Zveza Jugoslovancev« na skupno posvetovanje, da se določi enotno postopanje v tej zadevi. Čudni možakarji so klerikalci! Dva tedna so bobnali v »Slovenca«, da ni nič treba skupnih posvetovanj, češ, da se je stališče Slovencev že lani določilo. Zdaj je pa naenkrat vendar treba. A kdor jih posluša, bi moral verjeti, da so res najbolj politične in najmodreje glave, kar jih je na Slovenskem.

* **Ministrski proces na Danskem**. 14. junija je državni pravdnik zaključil obtoževalni govor proti bivšima ministroma Christensenu in Bergu ter je predlagal, naj ju sodišče obsodi v vseh točkah. (Christensen in Berg sta tožena, da sta s svojo popustljivostjo zakrivila, da je mogel minister Alberti državo ogoljufati za mnogo milijonov.)

* **Nova doba v Španiji**. Španska vlada je s kraljevskim dekretom dovolila nekatoličanom izvrševanje svoje konfesije. Papež pa misli, da je Španija se vedno nekdanja rimska kolonija in njegov nuncij v Madridu je izročil španski vladi protest proti onemu dekretu. Vlada je naložila svojemu poslaniku pri vatikanu, naj papeževemu državnemu tajniku Mery del Valu razloži, da so to notranje zadeve Španije in da je papežev protest diplomatsko nekorrekten. (Ja, ja, tudi za Rim se izpreminjajo časi!)

* **Grški kraj** je v nedeljo despel v Patras Prebivalstvo ga je sprejelo zelo navdušeno. Tako se namreč poroča iz uradnega vira.

* **Ruska duma** je z veliko večino v odsotnosti opozicije sprejela zakon o Finski. Ko je bilo glasovanje končano, je reakcionarni hujšak Puriskjevič zaklical: »Finnis Finlandiae!« (Konec Finske).

* **Portugalska vlada** je začasno vpokojila 156 uradnikov. Vojni minister je vpokojil 48 častnikov garnizije v Oportu. Baje so to osebe, ki jih je označil aretovani vodja anarhistov kot pristase revolucije stranke.

Izlet v Trst.

Izlet, ki je bil prvotno določen na dan 17. julija, se je moral radi drugih priredb, ki se vrše ta dan v Trstu, preložiti na

nedeljo, dne 24. julija.

Za sedaj veljajo sledeče določbe, ki se pa seveda še dopolnijo, čim bodo vse predpriprave dokončane:

Vlak odhaja iz Ljubljane v noči od sobote na nedeljo tako, da prispe v Trst ob prvem jutranjem svitu. To je gotovo ugodno, ker se izletniki pred odhodom lahko naspe in pridejo spočiti v Trst. Pogled na morje pa je ravno ob jutranji zarji najkrajše. Iz Trsta odide vlak v nedeljo okoli polnoči ter dospe v Ljubljano okoli 5. zjutraj. Poskrbljeno pa bo, da bodo vozni listki več dni veljavni ter da se bodo izletniki lahko vračali tudi z drugimi vlaki, izvezmi brzovlake, pri katerih bo seveda doplačati razliko pri vozni ceni.

Cena vožnji s posebnim vlakom je določena naslednje: III. razred 5 K 80 vin., II. razred 8 K 80 vin., I. razred 11 K 80 vin. Obenem z voznino je položiti še 50 v kot rezijski prispevek.

Voznina se plača takoj ali pa v obrokih po 1 K. S prvim obrokom je položiti tudi rezijski prispevek, skupaj torej 1 K 50 vin., kateri znesek se smatra za varščino in zapade, če se priglaselec skesa, oziroma se ne udeleži izleta.

Priglase in denar sprejemajo: Upravištvo »Rdečega Praporja« (sodrug Franc Bartl in Josip Berdajs); Strokovno tajništvo (sodr. Ivan Tokan) ter odbor »Vzajemnosti« (sodrug Ivan Koemur in Stefan Lehpamer).

Upravičeni sprejemati priglase in denar pa so tudi zaupniki, ki se izkažejo z naložbo za to napravljeno legitimacijo in ako imajo na razpolago za sprejem denarja tiskana »začasna potrdila«.

Zunanji sodrugi, ki se nameravajo pridružiti v Ljubljani, morajo to naznaniti najkasneje teden pred izletom. Obenem s priglaseom je vpsolati tudi denar; na zakasnele prijave ter priglase brez priloženega zneska se ne bo oziralo.

Izletniki, ki se mislijo pridružiti na zunanjih postajah, morajo to ravnotako pravčasno naznaniti ter vpsolati potrebni znesek. To je potrebno, da se lahko določi, v katerih postajah naj se vlak ustavi in pa, ker nepriglasenim vstop v vlak ne bo dovoljen.

Denarne in pismene pošiljke glade izleta je vpsiljati edino le na naslov: »Splošna delavska zveza, Vzajemnost v Ljubljani«.

Ljubljanski udeležniki dobe vozne listke teden pred izletom v zvezini pisarni, zunanjim pa se dopošlje po pošti. Ceno vožnji od izvenljubljanskih postaj naznanimo prihodnjic. Prosi se pa, da kdor se misli izleta udeležiti, to takoj naznani, ker so od števila udeležencev precej odvisne priprave sodrugov v Trstu.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— **Ljubljanski protestantje** so imeli sestanek, na katerem so protestirali proti papeževi encikliki. To je spravilo katoliškega »Slovenca« iz kože, pa zdaj rolni kakor kravji pastir, če se je malukal jeruša. Nam so sicer ljubljanski protestantje tako malo mar kakor senklavski korarji, ampak če ima papež pravico, da jih napada, imajo gotovo tudi oni pravico, da se branijo. Toda čemu je »Slovenec« sploh treba, da se dela tako naznansko smešnega? S »katoliškega« stališča bi bile namreč edine pametno, da bi molčal, odkar je papež tako zlezal vase kakor polz, če ga potipaš za rogo. S svoje robato encikliko se je »sveti« oče tako blamiral kakor še noben papež pred njim in težko si je predstavljati bolj klaverno figuro kakor je mož, ki si domišlja, da mora ves svet plesati po njegovi piščali, pa mora naenkrat podajati jecljajoče izjave, da obžaluje, da ni hotel zaliti, da je za grobe besede odgovoren le syeti Pavel i. t. d. V času, ko je »sveti« oče postal tako majhen, pristojja »Slovenec« prav slabo, da se dela velikega in da celo zuga. Kaj pa pravzaprav misli ta »katoliška« brezobraznost? Da se ga kdo boji? Se Španci so začeli klerikalizmu kazati figo, po vseh koncih sveta dobiva klerikalizem batine, da kar tuli; če ima na Kranjskem zdaj za nekaj časa komando v krempljih, naj le nikar ne misli, da bo večna. Ravno tako se bo godilo našim klerikalcem, kakor se zdaj godi dunajskim krščanskim socialcem. Enako so začeli in enako bodo poginili.

— **Dolžnost vsakega sodruga** je, da je naradni vsaj na sobotno številko »Rdečega Praporja«, ki stane mesečno 40 vin., četrtletno 1 K 20 vin. Narodila sprejema uprava lista ter vsi zaupniki. List se dostavlja na dom. Kdor ni odjemalec lista, ne vrši svojih strankarskih dolžnosti!

Kranjske vesti.

— **Prememba voznega reda vlaka št. 2559 na progi Kranj-Tržič**. Od 1. julija t. l. vozi mesečanec št. 2559 na progi Kranj-Tržič po sledečem voznem redu: Kranj odhod ob 7. uri 35 minut zvečer, Naklo odhod ob 7. uri 50 minut zvečer, Duplje odhod ob 8. uri 4 minut zvečer, Križe odhod ob 8. uri 14 minut zvečer, Tržič prihod ob 8. uri 22 minut zvečer. Istočasno se razveljavi vozni red vlaka št. 2559.

— **Nesreča s avtomobilom**. Dne 5. t. m. so se peljali štirje gospodje in dve dami z avtomobilom po državni cesti od Novega mesta skozi Spodnji Suhor proti Metliki. Na ovinku pred šolo v Sp. Suhorju jim je pripeljal posestnik Fr. Hrovatič iz Stranske vasi, občina Šmihel-Stopiče, z polnimi sodi vina naložen voz, v katerega je bilo vproženih par konj. Konja sta se pred avtomobilom splasila ter sta perinila voz nazaj, da je zdrknil čez cestni rob in padel v globčine 5 metrov. Voz je konja potegnil s seboj ter sta se zelo poškodovala. Posestnik Anton Šraj, tudi iz Stranske vasi, ki je sedel na vozu, je dobil težke poškodbe ter se ga morali prepeljati domov.

— Strela ga je ubila, ko je «oblačico obzval». Ko je v ponedeljek 15 letni J. Gorjave, mežnarjev sin iz Malega Črnega pri Zaticini v zvoniku «oblačico obzval», da bi prepočil hudournne oblake, je udarila strela v zvonik in fanta na mestu ubila.

Tržaške vesti.

Jugoslov. socialno-demokratska stranka v Trstu priredi

v nedeljo, dne 19. t. m. ob 10. dopoldne v Delavskem domu, ul. Boschetto 5, II. nadst.

Javen ljudski shod

s sledečim dnevnim redom:

Rešitev važnih delavskih in socialnih vprašanj in občinska uprava.

Delavci! Sodrugi!

Važna socialna vprašanja, ki jih mora rešiti naša občinska uprava, dozorevajo. Mala delavska stanovanja, preskrba vode, občinska plinarniška obrt, reforma davčnega sistema i. t. d. Važna so ta vprašanja in samoposebi se razume, da so od načina, po katerem bodo ta vprašanja rešena, odvisne velike koristi delavstva. In naša dolžnost je, da pokažemo, da se zavedamo teh koristi. Dolžnost naša je, da pokažemo, da ne bomo več dovolili, reševati važna vprašanja, ki se tičejo delavstva, brez nas in proti nam. Udeležite se torej tega shoda v velikem številu! Tako boste tudi pripomogli uspehu delavskih zastopnikov v mestnem svetu. Nihče naj ne manjka!

Politični odbor.

Štajerske vesti.

— **Nesreča.** Zadnjo nedeljo je padel v Smartnem v Rožni dolini 68 letni posestnik Stokovnik na lastnem zemljišču v neko jamo in se je ubil. Ko so ga drugi dan našli, je imel še uro in denar pri sebi ter je torej napad neverjeten.

— **V Dravo je skočil v Melju pri Mariboru** 78 letni trgovec Leop. Kallab. Vendar pa ga je lončarski pomočnik Majer nezavestnega potegnil iz vode in so ga s pomočjo rešilnega voza spravili v stanovanje. Vzrok čina je neka meozdravljiva bolezen.

— **Smrt v Muri.** V Gradcu so potegnili iz Mure utopljenega delavca Haložana.

— **Nesreče pri nevihtah v zadnjem tednu.** V Judendorfu pri Gradcu je strela ubila na travniku 16letnega rejca pos. Stindla. — V Hummerdorfu pri Radgoni je udarilo v hišo malega posestnika Wonischa; hiša z gospodarskim poslopjem vred je zgorela. — Toča je v petek grozno pobila okolico pri Stradnu na Sr. Štajerskem. Pod kapi so se je nabrali do 70 cm visoki kupi. — Zadnji petek je udarila strela v nek topol v Lenkovi hiši v St. Petru v Sav. dol. Strela je od tam preskočila na hišo in prodrla po telefonskih žicah v sobo, kjer so sedeli gg. Lenko in Exner ter Kullich iz Celja. Kullicha je iz strahu, ko je videl naenkrat šiniti plamen iz telefona, prijel srčni krč.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 17. junija. Včerajšnja seja je bila burna, pa tudi važna. Razburjenju so dali povod Rusini, važnost pa socialni demokratje. Nadaljevala se je proračunska razprava.

Rusin Dnjedržanski

se je pritoževal, da se pri ljudskem štetju ne vpoštevata narodnost. Poljaki povečujejo na ta način svoje število z židi. Govornik napada naučnega ministra grofa Stürgkha, ker ne priznava pripravnic, katero je ustanovilo rusinsko pedagoško društvo, pravice javnosti.

Posl. Petrušjevič: Oklofuta naj se minister. (Velik trup.) Dnjedržanski (na daljavo): Vlada naj pazi, da se ne bo dosega izpolnitev najvišjih kulturnih potreb-

v dvajsetem stoletju šele z groznim prelivanjem krvi. (Živahno odobravanje pri Rusinih; klci: Abcug Stürgkh!)

Podpredsednik Romančuk: Mejklie, ki je bil izrečen proti ministru, moram grajati.

Posl. Budžinovskij: Lopov je!

Podpredsednik: kličem poslanca na red. V teku debate je prišel do besedi tudi

posl. dr. Adler.

Poslanci so hiteli v zbornico poslušati. Je že tako, da dr. Adler nikdar ne govori ob praznih klopeh. Pa ga je tudi vredno poslušati. Zlasti njegov sinočnji govor je naravnost zgodovinskega pomena.

Dr. Adler polemizira najprej z ministrskim predsednikom. Najvažnejše zadeve se ne ganejo z mesta. Akcija radi

draginje

je obtičala. Razprave o

socialnem zavarovanju

se vlačijo kakor megle brez vetra. Nujna je ustanovitev zdravstvenega urada, ravno tako zakon o varstvu zoper nalezljive bolezni.

Kar se tiče

italijanske fakultete,

zahteva razum, pravica in državna modrost, da se ustanovi tam kamor spada, namreč v Trstu. Z ustanovitvijo italijanskega vseučilišča se ne bo slovensko vseučilišče preprečilo, ampak pospešilo. (Ja, če bi imeli slovenski modrijani toliko soli v glavi, da bi to spoznali!)

Narodni prepir

dobiva že neznosne oblike. Ves napredek na socialno-političnem polju in v upravi je zagrajen radi narodnih vprašanj. Najobčutnejša točka narodnega problema je

šolsko vprašanje.

To je za socialno demokracijo tem važnejše, ker gre za proletarske mase. Potreben je zakon za ureditev narodnega vprašanja po sporazumu vseh strank. Ampak socialni demokratje sami nismo dovolj močni za to. Še cela zbornica ne bi mogla hitro rešiti takega zakona. Pač pa nam je menda mogoče, napraviti vsaj provizoričen zakon, ki uredi vsaj najboljše točke. Po našem prepričanju ima

vsak narod

pravico do vzgoje svoje

mladine v materinskem jeziku.

Vsak narod ima pravico, živeti

popolno življenje.

Govornik razlaga na to obsirno predloge socialnih demokratov o

solah narodnih manjšin,

ki jih objavljamo na drugem mestu.

Socialni demokratje so se vedno bojevali za pravico, da se otroci in starši vzgajajo v materinskem jeziku. Prav tako važno in koristno se jim pa tudi zdi, da se nauče otroci manjšin tudi jezika večine. Nasprotujejo pa temu, da bi se dajale subvencije samo posameznim manjšinam kateregakoli naroda. Zato so tudi glasovali proti Stančkovemu predlogu v proračunskem odseku, dasi priznavajo otrokom dunajskih Čehom popolno pravico do českega pouka.

Socialni demokratje stoje na stališču, da se v narodnih vprašanjih nima

noben narod vtikati v zadeve drugega naroda.

Zaklada za šole manjšin nima upravljati birokracija, ampak naredi sami.

Predlog socialnih demokratov služi narodnemu miru vseh narodov. (Glasno, dolgotrajno odobravanje.)

Debata se zaključuje. Za generalna govornika sta izvoljena nemš. nac. Wastian (za) in soc. dem. Tomašek (proti.)

Krščanski socialisti. Dunaj, 17. junija. Hraba je danes preklinal napade na svoja krščansko-socialna tovariša. (Ali zastoj?)

Se že skupaj! Dunaj, 17. junija. Susteršičevi in Hribarjevi so se dames strnili v enoten klub, baje le za skupen nastop v vprašanju italijanskega vseučilišča. Bomo videli, kakšna bo ta sloga, ki se je že tolikokrat sklenila in — tolikokrat razbila.

Bosanski sabor. Sarajevo, 16. junija. Na današnji seja so se prečitati razni brzogovorni pozdravi, potem se je volil deželni svet, ter verifikacijski in disciplinarni odsek. Na koncu se je se je oglašil predsednik «Katoliške udruge» posl. Vancas: «Hrvatski dnevnik» (klerikalno glasilo nadškofa Stadlerja) je v posebni izdaji napadel Srbe in jih hotel napraviti odgovorne za atentat na generala Varesanina. Izjaviti moram v imenu «Katoliške udruge», da nimamo nič opraviti s pisavo «Hrvatskega dnevnika» in da je odločno obsojamo. (Odobrovanje.)

Atentat na generala Varesanina. Sarajevo, 17. junija. Preiskava je dognala, da ni prav nobenega podatka, po katerem bi se dalo soditi, da je bil atentat političnega značaja. Dognalo se je, da Zerrajić ni imel sokrivcev. Bil je sploh soliden, a tih človek, ki je hodil svoja pota. Vse kaže, da tudi duševno ni bil več normalen.

Zopet povodenj v Srbiji. Belgrad, 16. junija. Nad mostom Svilajnac in okolico je razsajala strašna nevihta, ki je povzročila veliko povodenj. Med 1000 hiš v Svilajncu ni skoraj nobene brez skode. Do večera so našli 62 mrtvih trupel. Vsa moravska dolina je prizadeta.

Proces danskih ministrov. Kodanj, 17. junija. V procesu proti ministroma Christensenu in Bergu pred državnim sodiščem je zagovornik končal svoj govor in predlagal, naj se obtoženca oprostita. Sodba se razglasi najbrže noč.

Ruski proces v Parizu. Pariz, 17. junija. Porota je opustila ruskega revolucionarja Ripsa, ki je lani meseca maja streljal na bivšega načelnika ruske tajne policije in ga je težko ranil.

Vestnik „Vzajemnosti“.

Danes zvečer se vrši v zvezini pisarni seja upravnega odbora za šentjakobski okraj ter ustanovni sestanek za abstinenčni odsek. Začetek točno ob 8. Prosi se za točnost in polnoštevilno udeležbo.

Sestanek tobačnih delavcev se je prav izvrstno obnesel. Poročal je sođr. Kocmur o pomenu in potrebi kulturne organizacije. Pristopilo je več novih članov. Priglasilo se je tudi nekaj naročnikov na sobotno število «Rdečega Prapora». Sodrugi, ki še niso člani «Vzajemnosti», se lahko vpišejo pri zaupnikih «Strokovne zveze» tobačnega delavstva.

Krakovsko-trnovski upravni odsek je pretekli torek obračunal za mesec maj ter pri tej priliki priglasil tudi več novih članic in članov. Pri tem odseku je pohvalno omeniti sodruga Krasovica in Ravnikarja, ki sta v vsakem oziru na svojem mestu ter stovita še več kakor je njih dolžnost. Razmere so pri tem odseku že toliko napredovale, da se v kratkem lahko ustanovi cestna organizacija po vzoru v Spodnji Šiški. Upravnemu odboru se torej priporoča, da se dogovori s predsednikom zveze.

Člani V. upravnega odseka (Kolodvorški okraj med Martinovo in Dunajsko cesto in Prešernovo ulico) dobe svoje legitimacije v odsekovni pisarni, ki se nahaja v lokalih železničarskega tajništva, Resljeva cesta št. 22, pritličje, desno. Ravnotam se vplačujejo tudi prispevki ter sprejemajo novi člani. Odhor preskrbi še v teku tega meseca, da se tudi v tem okraju osnuje cestna organizacija.

Sejo upravnega odseka za Vič-Glince skliče predsedstvo osrednjega odbora. Čas in kraj bo označen na vabilih.

Izlet v Trst. Sodrugi, ki hočejo pridobivati izletnike, so naproseni, da se zglase pri sođr. Kocmurju, da jim napravi za to potrebne legitimacije. Naproseni so zlasti upravni odbori, da razvijejo čim največjo agitacijo. V kratkem skliče osrednji odbor več sestankov, na katerih se bodo naznanile vse podrobnosti izleta.

Vaje pevskega zbora se je v pričo predstoječega poleta v Trst pomnožile tako, da se poslej vrše po štiri na teden. Nerednim obiskovalcem vaj nastop ne bo dovoljen. — Odhor je po posredovanju sođr. Tokana pri zvezi čeških delavskih pevskih društev v Pragi pridobil več izredno krasnih partitur, katerih besedilo predstavlja sođr. E. Kristan. Nekateri zbori se nameravajo peti v originalnem češkem, oz. hrvaškem besedilu. Pevvodja g. Balog je obljubil, da uglasbi nekaj povsem novih pesnitev.

Dramatični odsek pripravlja E. Kristanovo dramo «Kato Vraković» ter ponavlja I. Cankarjevega «Jakoba Rudo». Ker se odsek odpelje pred posebnim vlakom, bo v Trstu omogočena uprizoritev obeh dram.

Partiji

polagalcev podov

8 do 10 mož ali tudi posamezno je oddati 12.000 m² poda. — Delo se prične dne 15. julija 1910. — Pismene in ustmene ponudbe najkasneje do 1. julija na

Bauunternehmung Karl Pogatschnig & Komp., Linz, Pfarrplatz 12.

Izletniki za Trst se že pridno priključajo. Doslej se jih je prijavilo že nad 30, seveda brez igralcev in pevcev, ki se udeležijo izleta skoro polnoštevilno. Sodrugi, na delo, da bo udeležba čim številnejša!

3 zlati nauki!

I.
Kdor s „FLORIAN-om“ se krepča,
Zmeraj dober tek ima!

II.
Če želodec godrnja,
Pij „FLORIAN-a“, pa nehá!

III.
Ni otožen, ni bolan,
Ta, ki vživa

Postavno varovano.

Geno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2—, polbelega K 2-80, belega K 4—, prima puhastega K 6—, izredno finega skubljenega K 8—, sivega puha K 6—, belega K 10—, izredno fini prsni puh K 12—, od 5 kg nabrej franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inlela (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široko ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napoljene z novim, očiščenim puhastim, trpežnim, sivim perjem 16 K, s polpuhom K 20—, s puhom K 24—. Pernica sama 12 K, K 14—, K 16—, blazinice K 3—, K 3-50, K 4—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazinice, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 4-50, 5—, 5-50. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 13—, 15—, pošlje po povzetju, zavoj zastonj od K 10— naprej franko 52—25

Maks Berger, Deschenitz št. 678, Böhmerwald.

cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastonj in franko. Če ne dopade, se zameni ali denar nazaj

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar

52—58

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

poselnik in premirani medvedji
lovec v Koritnicah, pošta Knežak
pri št. Petru na Krasu.

Presenetljivo hitro in poceni pripravimo dandanes pravo, dobro govejo juho. Polije se kar Maggijska kocka z vrelo vodo. Govejo juho, ki jo dobimo tako, se prav nič ne razločuje od domače juhe, ker so Maggijske kocke goveje juhe čista, najboljša goveja juha v posušeni obliki in je tudi primerno slana in začinjena. Vsaka kocka zadošča za krožnik (1/2 litra) dobre juhe in stane le 5 vinarjev. Za počitnice se dobivajo povod in so prav priprave v školjčkah po 50 kosov. Paziti je pa treba na ime „Maggi“ in varstveno znamko „križasta zvezda“. Druge kocke niso Maggijske.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

Naročajte in širite naš list!

Enonadstropna vila

z velikim vrtom na lepem prostoru

je naprodaj

cesta v Rožno dolino št. 216 pri Ljubljani. Več se
poizve v vili „Minki“, Rožna dolina št. 237.

Restavrant „International“

(Zadružna delavska gostilna.)

TRST, ulica Giovanni Boccaccio št. 25.

v bližini južnega kolodvora.

Vsakovrstna pristna vina. — Izborno preskrbljena kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedmi. — Cene zmerne.

6—6

Gostem na razpolago razni časopisi. Shajališče vseh sodrugov, posebno železničarjev.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: pošta sv. Križ, Goriško :: Dobravlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je
vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“,
Vodmat, Bohoričeva ulica.

Ustanovljena 1847.

52—28

Ustanovljena 1847

Žovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-
spoke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, šimnati modroci, otroški yozički i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Edina

je

najokusnejši

in edino

pristni domači izdelek

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

52—25

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezčlenim brzojavom, na katerih
je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Korosko:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

